

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.
 Flókkiadóhivatalok: Zomborban: Gombos F. Berta dohány-
 tőzsdéjében. Ujvidéken: Schaffer Péter könyvkereskedésé-
 ben. Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában. Bácsalmáson:
 Rosenberg A. cégnél.
Politikai lap.

Lapvezér:
LATINOVITS PÁL.
 Felelős szerkesztő:
PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:
 Egész évre 12 K. — Fél évre 6 K. — Negyed évre 3 K.
 Tanítóknak, aljegyzőknek, irnokoknak, földműveseknek és szeré-
 nyebb javadalmazású hivatalnokoknak évi 8 kor., félfévre 4 kor.
 negyedévre 2 kor.

Megjelenik minden pénteken.

Lelkiismeretlenség.

Bámulatos és megvetésre méltó lelkiismeretlenség az, a mit az ellenzék cselekedik. Mindenek előtt ilyen az a kijelentése, hogy a jelen többség által alkotott, a felsőház által megerősített s a király által szentesített törvényeket nem ismeri el kötelezőknek. Nem fontolta meg, hogy ha ez a törvény iránti engedetlenség labrakap választói között, olyan felfordulás támad az országban, melyet nem palotaőrökkel, hanem szuro nyokkal lehetne csak elcsitítani, s a kiömlött vér az ő fejére szállana?! Nem törődik vele... s a helyett hogy nemes hivatását, a kormány ellenőrzését, naponként teljesíteni; a helyet, hogy arra törekednék, hogy az ország tekintélye, hitele, minél inkább emelkedjen a külföld előtt: irigység, gyűlölet, vezet; személyes hajszában erőlködik, fejekre utazik, hogy azok lehulása után kezebe kaparinthassa a hatalmat; a mit látosa Andrassy ki is jelentett: kormányra akarunk jutni.

Helyes: Minden ellenzéknek ez a célja, s az az ígérete, hogy ő hasznosabban vezetendi a kormány gépezetét. Amde volt már része a kormányzasban... S mit cselekedel? Azt, hogy olyan anyagi és erkölcsi súlyedre jutott az ország, hogy őt esztendei hatalmaskadós után csufosan elbukott. Ilyen kudarc után a jobb érzés félre szokott vonulni. De ez: nem: Egyedüli törekvése ismét kormányra jutni. De mivel ezt a célt, meggyőző érvekkel, nem tudja elérni, hát ember vadászatot rendez; mint a Fidzsi szigetek lakója; emberhust kíván. Gyanusít, rágalmoz, hazaáruló; utólatot akar gerjeszteni a közvéleményben, gyűlöletet azok személye iránt, kik utjába álnak. A kormány minden intézkedésének a viszályt fordítják a közönség elé s erőnek erejével Panamába akarják befojtani.

Mennyi lelkiismeretlenség!

Ott van pl. a horvát kiegyezés. Tiszát a leggyalázatosabb ámulást vádolta; lapjai napról napra ingerelte a közönséget; föladozta a nemzet jogait, sarba taposta törvényeit... csak hogy votumot nyerhessen pártja részére...

...A végeredmény pedig az, hogy ez volt egyik kiváló működése annak a nagy államférfiúnak: hogy azt a nemzetet, mely het év óta alig képviseltette magát az országgyűlésen, mely ezen idő alatt folyton lázított a magyar ellen, meggyőzvé arrol, hogy boldogulás, belső békesége csupán az 1868 iki kiegyezés alapján történhet, — testvérünké tette, s keresztül vitte ezzel, hogy a birodalomnak immár nincs egyetlen része sem, mely reméns belső ellenség gyanánt állna szembe az alkotmánnyal.

Ott van a román kérdés. Itt is látott szájjal kiabálta, hogy Tisza paktumban eladta a hazát, feláldozta a magyarságot... s aztán kisült, hogy nincs is paktum; és épen azért nincs, mert Tisza nem akarta megcsorbítani az ország jogait.

Hát hol itt a lelkiismeret?.. hol a becsületérzés? mely a közvéleményt alarmérozza, gyanusítással gyűlölté igyekezik tenni olyan férfit, kit a jelen viszonyok között a Gondviselés adott az országnak?... Hát hol van a sajtótörvény?.. hogy engedi büntetlenül kenni valakire a legnagyobb bünt... a hazaárulást?!

Mikor aztán az ellenzék mindenből kifogyott: visszatér a margitszigeti gyalázkodásra. Sehogy se akarjuk menteni ezt a panamát, de igenis bűnnek tartjuk azt, ha bárki is Tiszát akarja vele beszennyezni, ki a legkorrektebbül járt el benne. Ae igazgatóságtól kapott akták alapján megadta a felvilágosítást arról az ominosus ügyről... és az ellenzék? ezeket az aktákat megteszi Tisza vallomásának, s azt hirdeti, hogy az hamis, nem fedi a valóságot.

Mindezekből látni való, hogy itt csupán személyes hajszá folyik: itt csak fejhullás kellene; amde az a fej: erős nyakon nyugszik; nem hagyja magát skalpirozni. Ne is hagyja...

Magyar Ellenzék! hát vaksággal vert meg a Jehova, hogy nem látod a Bobriskiket; süket-séggel-e, hogy nem hallod a Balkán zugását, az

az orosz mozgalom szelének süvítését? Hát nagyobb benned a személyes gyűlölet? a hatalom vágy?.. mint a haza szeretete... mely minden oldalról hallhatja a félrevert harangok bús kongását!?

Valóban itt a 12-ik óra... ébredjen fel lelkiismereted!.. irtsd ki kebledből a személyes gyűlöletet; s közös egyetértéssel, kormány és ellenzék, mindegyik a maga nemes hivatása szerint teljesítse hazafiias kötelességét.

Helessy Viktor

Az ellenzék szereplése.

Ujvidék, február 24.

Ha az ember figyelemmel kíséri a különböző pártpolitikai irányu lapokat s olvassa azoknak, az ellenpárt eljárását, politikai irányát tárgyaló, ostromoló cikkeket, önkénytelenül is azon tudatra ébred, hogy az kiabál leginkább, a kinek a háza ég, hogy így magáról a figyelmet elhárítva másra terelje. Figyelem és olvasom, ugy az ellenzék, mint a kormányparti lapok politikai irányu, a párt eljárása magatartásának helyességét fejtegető cikkeket, s az igazat őszintén bevalva, azt láttam, hogy az ellenzék lapok garmada, pompásan s kitünően éri a kormány eljárását kritizálni, gróf Tisza István miniszterelnök magatartását az ellenzékkel szemben, igazságtalannak, sőt a törvényhozó testületnek, az országgyűlésnek, de különösen a munkapártnak működését, törvénytelennek minősíteni. Ha az ellenzéknek nem lett volna már alkalmá — a koalíció idején — ezen már rég hirdetett igazságtalanságokat megszüntetni s az ország rendjét bekejét helyreállítani; tényleg azt kellene az illetékes fórumon proponálni, hogy a béke és rend érdekében bizassék meg az ellenzék — Károlyi, Justh, Vázsonyi, Apponyi, Rakovszky sib. vezetése mellett — az ország kormányzatával, mert csak is ők vannak hivatva — Fernbach Károly, Lovaszy Márton, Vázsonyi Vilmos asszisztálása mellett — az országot a végromlásról megmenteni.

Azt hiszi tan az ellenzék, hogy most megerősödve, a nemzetközietekkel szövetezve, pótolhatja azt, a mit annak idején elmulasztott? Megelégette az ország szereplésüket, boldogításukat s hogy menyire nem kívánja támogatását, kormányra jutását, mutatják a vármegyék-, városok-és községeknek a kormány iránt nyilvánítt bizalma, s gróf Tisza István számtalan diszpolgársága. Megelégette az ország az ellenzéknek a képviselőházban tanúsított gyerekes, megbocsáthatatlan szereplését s utálja azt a modort, hangot, melylyel az olvasó lépten-nyomon, nap nap után az ellenzék lapokban találkozik. Míg a kormányparti lapok eusmerőleg nyilatkoznak egyes komolyabb ellenzék képviselő törvényhozói, vagy az azonkívüli, megfontolásra méltó szerepléséről; addig az ellenzék lapok kivétel nélkül rugnak, vágnak s a legvagyatottabb kifejezésekkel illetik a munkapártot, a kormányt s annak tagjait, amiért azok az ország érdekében nemcsak működni akarnak, de működnek is. Fáj nekik, hogy gróf Tisza ezen rugdalózással nem törődve, erélylyel, sőt ahol az ország érdeke megkívánja némi erőszakkal is iparkodik érvényt szerezni a törvénynek, a képviselői házszabályoknak. Téved az ellenzék, ha azt hiszi, hogy a választók többsége a kormány ezen eljárásával szemben neki ad igazat. Ha az ellenzék kiáll a »Platzra« és provokálna a közvéleményt, akkor az nagy tulsulyban a kormány felé billeniené a mérleg. Ezt bizonyítják a december havában lezajlott megyebizottsági tagválasztások is, valamint a megye és városi törvényhatóságok nyilatkozatai.

Nem nevétséges e dolog hogy a Budapestben megjelenő »Christliches Volksblatt« mult heti számában báró Vojnitsot, Latinovitsot, Evetovitsot kezdi ki, s kétségbe vonja azok közérdekű szereplése őszinteségét, vallásos meggyőződését, mert a munkapárthoz tartozni merészkednek. Nem nevétséges dolog e? A »Christliches Volksblatt« ezen eljárásával a hasonirányu fővárosi

laplársaival együtt, csakis a kormánynak tesz szolgálatot; mert Vojnits, Latinovits és Evetovits politikai és vallásos meggyőződése bir oly alappal, hogy választóik és párthívük bizalma nem fog velük szemben megingni, sőt inkább megerősödni és gyarapodni számban is. Mindaddig, míg az ellenzék a kormánnyal szemben ily eszközökkel küzd és nem keresi, használja a tisztességes megengedhető, politikai fegyvereket teljesen jogosult a kormány erőyes védekezése és küzdelme, melynek érdekében vele küzd a választó polgárság tuinyomó és higadiabb része.

H.

Baja város kérelme.

A Déldunavidéki Vasut r. t. december 1-től olyan dijszabást léptetett életbe, mely Baja város közgazdasági érdekeit súlyosan támadja. A város kereskedői es iparosai tehát méltán felzudáltak a vasutársaság eme intézkedése ellen. A sérelem orvoslása iránt mozgalmat is indítottak. Mindenek előtt a kereskedők nevében Drescher Gyula a következő megkeresést intézte Latinovits Pál orsz. képviselőhöz, mint a Déldunavidéki Vasut r. t. enőkehez:

»Méltóságom Uram! Egy egész emberöltő alatt Méltóságodat, mint olyant volt szerencsém kiösmerni, ki életének legnagyobb részét önzetlen hazafiias működésben töltötte és mint a kit mindenkor igazságszeretete vezérelte a közügyek vezetésében és intézésében.

Mint ilyenhez fordulok ezuttal Méltóságodhoz alábbi közügyet képező ügyünkben.

A déldunavidéki vasut társaság 1913. december 1-től kezdve a bátmonostori vonalon Baja állomásra a III. oszt. személy díjat 20 fillérral jelemelte és ennek következtében a bátmonostori vonalon érkező utasok 90% nem a bajai, hanem a szállásvárosi állomáson száll ki, sőt Dávod, Baracska, Béreg és Hercegszántó lakosai e miatt részben mar Zomborba is gravitálnak. A tegnapi napon megtartott országos vásár alkalmával az utasok ugyancsak 90%-a a szállásvárosi állomáson szállt ki és dacára a nagy hó miatt nehezen járható utaknak 45 percig gyalog mentek a bajai állomás mellett megtartott vásárra.

Ebből is magyarazható, hogy eddig szorosan Baja városához tartozó községek Zomborba gravitálnak, ami kezzezfoghatóan Baja város kereskedő és iparosainak nagy sérelme, mivel ebből kifolyólag amugy is nehéz létfentartását látja megiamadottnak.

Méltóságos Uram! Két hónapja látjuk már ezen elszomorító jelenséget, melynek már egy áldozata is esett és ezért kivétel nélkül az összes kereskedők kérvényt adtak Baja város tanácsához s ennek útján a közig. bizottsághoz, ezen kétségbe esett állapotnak megváltoztatásáért, a régi dijszabesnak visszaállítását kérve, hogy t. i. Baja állomás ugyanazon dijszabásban részesüljön, mint 1913. december 1-ig volt része, hogy tehát a bajai mind két állomás egyenlő és egyforma dijszabást kapjon, mint ahogy december 1-ig volt, mely által Baja város kereskedőinek sérelme orvosolva lenne mert megszűnnék az akadály, hogy az utasok és így a vevőközönség Baja állomást elkerülfék.

Latinovits Pál — mint értesülünk — már érintkezésbe lépett az illetékes tényezőkkel, hogy a várost ért sérelem a régi dijszabás visszaállításával mielőbb orvosoltassék. Minden jel arra vall, hogy közbevetésének meg is lesz a foganatja.

Mészner apát jubileuma.

— Saját tudósítónktól. —

Bezdán, 1914. febr. 23.

Negyven évet megérni már magában is szép idő, de negyven évet átélni egy pályán egy helyen, erőben és egészségben, hivatásunkkal és kötelességünkkel, ehhez már az Ur különös, jóságos kegyelme kell.

E kiválasztott, nagy kegyet élvező, szép működési időt megért egyházi férfit Mészner István papi apát, esperes-plébános, a bezdáni híveknek 40 éve jóságos, szelidlelkű pásztor, akit hívei e hó 21-én ünnepeltek életének e nevezetes fordulópontja alkalmából.

A nagyszerű ünnepelés bevezetője már előző estén, azaz február 20-án kezdődött egy nagy ügyességgel elrendezett fáklyás és lampionos felvonulással, amelyben tűzoltók és különböző testületek négyesrendbe sorakozva járták végig a bezdáni Nagy utcát, kíséretükben a jóhírű tűzoltó zenekarral, amely szebbnél-szebb darabokat játszott. Majd az ünnepelő apát lakosztálya köré csoportosult a mintegy 200 főnyi csapat, ahol már ekkor várta őket a kíséretével odaérkezett ünnepi szónok *Ladány Ervin*, a község népszerű jegyzője, az ünnepség lelke, intézője, ki a közóhainak engedve a rendezés élére állt.

A plébánia ablakai fényárban usztak. A község háza udvarán durrogtak a mozsarak; s elmondhatjuk a régi nyelvén, hogy: zengett a citera, szólott a cimbalom s vidgatót a nép. Az est óráiban a plébánia tere az emberek sokaságától megszállott volt.

Majd elhangzott a lelkes szép üdvözlő beszéd *Ladány Ervin* részéről és rá a meghatott köszönő válasz az apát ajkáról; és felhangzott az éljen, a zenészek tusa és — e prologus után leszállt a kortina: azaz az éj sötét leple borult a vidgató városra, pihenőre küldve az ünnepelőket, hogy másnap teljes lelkesedéssel vigyék befejezésre a szépen elrendezett programot.

— A reggel hálaadó misével kezdődött. Az énekes mise énekszámait a jubiléus ércesen szép hangjának régi erejében mondotta el. Körülötte segédkeztek papjai s ott voltak régi segédlelkészei, akik ma már mind, mint egy-egy plébánia vezetői intézik népeik lelki ügyeit *Rokkenstein* Nándor gádori plébános, *Bászler* István garai esperes és *Máthis*.

A templomot egészen megtöltötte az ünnepelő közönség, ott volt az intelligencia teljes számmal, az előjáróság, községi képviselőtestület, Magyar kör, tantestületek, katolikus szövetség stb.

A mise alatt Szakács Antal énekelt. Szép baritonja egészen betöltötte a boltozatos, tágas templomot és nagyban emelte az áhítatos közönség ünnepelő hangulatát. A jubiléus áldása után szétszórt a közönség s a tisztelgő küldöttségek átvonultak a község házára, majd csoportokra oszolva a plébániára mentek. Itt a következő sorrendben tisztelgtek:

1. Előjáróság: vezette Horváth Sándor bíró.
2. Zsidóhitközség: vezette Loschitz Lajos h. elnök.
3. Kath. felekezeti egyesületek és társulatok Czeizlinger elnök vezetésével.
4. Állami gondnokság és tanítótestület *Ladány Ervin* gond. elnökkel.
5. Tüzoltó testület, id. Csirszka Konrád parancsnokkal.
6. Ipartestület és egyéb társulatok *Pucher Lőrinc*, *Kuzmann Miklós*, *Vincze Simon* elnökökkel.

Az üdvözlő beszédek mindegyikére az ő megszokott, közvetlen kedves modorában és ismert szónoki készségével válaszolt Mészner apát. Délután egy órakor volt a banket. A már fentemlített küldöttségeken és vezetőiken kívül még a következő előkelőségek jelentek meg az ebéden. A járás képviselőtestület: *Verner* Hugó tb. főszolgabíró és *Donnhoffer* járás orvos. Helyben: *Dániek Géza* erdőfőmérnök, dr. *Radich* Tihamér ügyvéd, dr. *Gál* Dávid és dr. *Kovács* Lajos orvosok, *Bence* Ambrus potamester, *Samarjai* Béla gyógyszerész, *Nagy* Béla monostorszegi esperes, *Rokkenstein* Nándor gádori és *Bászler* garai plébánosok, *Máthis* és *Szvoboda* lelkészek.

Az első tószót *Verner* főbíró mondotta a

királyra, majd *Ladány* Ervin jegyző emelkedett szólásra és meleg szavakban méltatta Mészner apát kulturális érdemeit. *Rokkenstein* szintén a jubiléus ünnepelt felköszöntő beszédében. Utánuk *Molnár* Ferenc igazgató szólalt fel és üdvözölte *Verner* főbíró és *Donnhoffer* járásorvos, mint akik megjelenésükkkel az ünnepély fényét emelték. *Czeizlinger* lelkész pedig a megjelent vidéki papokat éllette.

A jubiléus apát is mintegy négyszer emelkedett szólásra s egyik beszédében kedélyesen, a tréfa hangján adott kifejezést annak és helytelenítette, hogy az intézőbizottság intézkedéséből kifolyólag nők nem jelenhettek meg a bankéten, pedig az első megállapodás az volt, hogy nők is részt vesznek benne. »Ez nem volt helyes és helyre kell igazítanunk a dolgot« — mondá az ünnepelt és helyre is hozta azzal, hogy egy gyönyörű nagy élővirág csokrot vitetett az estélyre és az ott megjelent nők mindegyikének egy-egy virágszállal kedveskedett.

Mert hát estély is volt és vele kapcsolatosan egy jól sikerült színelőadás. Színre került *Tündérlak* Magyarhonban. Népies vígjáték 3 felvonásban, énekkel és táncal. Írta *Szentpéteri Zs.*

A szereposztás ez volt:

Gróf Vámházy, tábornok
Lajos fia, katonatiszt
Ferenc fia, katonatiszt
Lóra, gyámleánya
Etel, gyámleánya
Gyuri, közhuszár
Marsa, utitársa
Ádám, a tábornok szolgálatában
Éva, a tábornok szolgálatában
Öreg bíró
Esküdt
Kántor (dadogó)
Kisbíró

Benedek Dezső.
Szakács Antal
Jagodics Ferenc
Czifrusz Emmuska
Czifrusz Ilonka
Steiner Géza
Oberreiter Boriska
Báilits Péter
Fuderer Mariska
Bochkor István
Turi József
Schneller Ernő
Báilits Ignác

A szereplők mind a legkiválóbb alakítást nyújtották, ám a kiválóknál is pontosabban játszottak *Steiner* Géza, *Oberreiter* Boriska s különösen *Bochkor* István az öreg bíró szerepében.

A mulatságon fényes estélyi öltözetekben jelentek meg a hölgyek, köztük *Ladány* Ervinné, dr. *Gál* Dezsóné, *Samarjai* Béláné, *Loschitz* Károlyné, *Császár* Józsefné, özv. *Burkovits* Lajosné, *Nagy* Józsefné, *Ligeti* Dávidné, ifj. *Csirszka* Konrádné, *Fratricsevi* Istvánné, *Kuzman* Miklósné *Ligeti* Gyözőné, *Bolgar* Alajosné, *Ebenspanger* Ödönné, *Czifrusz* Jánosné leányaival. *Gyenes* Flóra, *Topál* Imréné, *Bence* Ambrusné *Boriska* leányával, *Fleischer* Mariska, stb.

A vidékről: *Roheim* Irén (Zombor), *Nagy* Irén (Nemesmilitics), *Csikné* (Órszállás), *Moldovány* Ilona (Monostorszeg), *Balázs* Margit (Apatin), stb.

Az összegyűlt szépszámu közönség a zombori cigányzene fülbemászó hangjai mellett mulatott pezsgő jókedvben a sápadt hajnalig.

Az ünnepelt apátnak nemes munkálkodása felsőbb helyről is szép méltatást nyert, amennyiben *Kleiner* Lajos kalocsa püspöki helynök meglehangú leiratott intézett hozzá 40 éves jubileuma alkalmából, üdvözölve benne a munkás szelid, jóságos pásztor, híveinek igaz, megértő lelkületét s az egyháznak rendületlen hí fiát. Az érseki helynök befejező sorai így hangzanak:

»Szívesen hozom Főtisztelendőséged tudomására, hogy az érseki hatóság, mely Főtisztelendőségedet elismerése jeléül bizalmi állásba helyezte és kitüntetésekkel diszítette, ma jubileuma alkalmából meleg szeretettel gondol Főtisztelendőségedre s a jó Isten bőséges áldását kívánja további működésére«.

Ezennkívül számtalan levél és sürgönybeli gratulációval keresték őt fel az ország minden részéből. Sürgönyöztek: *Boromisza* Tibor püspök (Szatmár), *Horváth* Győző flsz. püspök (Kalocsa) *Evetovits* János képviselő (Bács), *Zubory* képviselő (Apatin), *Stec* kanonok (Kalocsa), *Faragó* tanfelügyelő (Zombor), *Tárczay* főszolgabíró (Zombor), *Rechner* tanító egy. elnök plébános (Apatin), *Bach* esperes (Szilberék), *Kutsch* esperes (Bács-Bokod), *Schadl* esperes (Pacsér), *Michler* esperes plébános (Mohol), *Gózon*, *Horváth*, *Finta* főtisztelendők (Zenta), dr. *Heller* (Órszállás), *Csányi*, *Probojcscevi* (Zombor) *Logó* (Monostorszeg), *Körmöczy* Ernő (Zombor). *Alföldyék* (Mélykut),

Neszmirák (Órszállás), *Budanovics* (Béreg), *Kertész* káplán (Bácsföldvár), *Nagy* igazgató (Bácskertes), *Kürtössy* plébános (Bácskertes), *Schröder* esperes (Palánka) stb.

Levélbeli üdvözetek jöttek *Schmausz* Endre ny. főispántól (Apatin), dr. *Valihora* Ágoston (Kalocsa), *Vértessy* Károly ügyvéd, *Szondy* Mátyás táblabíró (Zombor) stb.

A szomorúság öregit, az öröm szépít és fiatalít. Élő példáját láttuk ebben, a mi jubiléus apátunkban Mészner Istvánban: aki ifju erőben, délcegen, derűs kedéllyel ünnepelte híveivel egyetemben azt a negyven évet, amelyet más alighogy megér, de amelyet Ő, mint a kultúra apostola, itt Bezdánban oly nemesen végig munkált és munkál még sok hosszú éven tisztelői és hívei örömeire.

M. R. J.

Tömeges mérgezés.

— Részlet a tavalyi kolerához. —

— Saját tudósítónktól. —

Herczegszántó, 1914. febr. 23.

Még a múlt év őszén történt Bácsmegegy egyik jómódu német községben, hogy az intelligens népes község egyik vagyonos német sógor házában s annak rokonai körében hirtelen több gyanus megbetegedés fordult elő. Az csak természetes dolog, hogy az akkori időben uralgó kolerajárványra való tekintettel minden hányás és hasmenéssel járó betegség észlelése a kolerát juttatta a közönség és orvosok figyelmébe s ez annál inkább lehetségesnek látszott, mivel az egymással sűrűn érintkező rokonok és családi házi barátok körében lépett fel a gyanus megbetegedés számos esete és egyszerre. A községi orvossal a község is együtt riadt meg, hogy a községben az ázsiai rém ütötte fel tanyáját, csak azt nem tudták kinyomozni, hogyan és kik által terjedt ide a veszedelmes nyavalya. A magyarországi kolerajárvány leküzdésében nagy érdemeket szerzett a m. kir. csendőrség tagjai ki lettek tehát vezényelve, a beteg házakat zár alá helyezték s maga a betegség amilyen gyorsan támadt, oly hirtelen meg is szűnt a nélkül, hogy csak egy is a betegek közül meghalt volna, vagy hogy a betegség tovább terjedt volna a nagy községben. A m. kir. csendőrség egyik buzgó tagja, aki a padláson, pincében és szalmakazalok között elrejtett itkos kolerás betegek kinyomozásával volt megbízva, utána járt a betegség kezdete megállapításának és a következőket sikerült kikutatni ezen koleragyanus betegségek származására nézve, mely betegek ürülékének egyikében sem talált kolerabacilust a budapesti bakterium vizsgáló intézet, tehát ezeknek a betegségeknek egyik esete sem volt tulajdonképpen kolera.

A község egyik jómódu paraszt gazda udvarán a nagyszámu hizósértések óráiban annyira elszaporodtak a patkányok, hogy nemcsak az összes gazdasági épületek falait ásták alá és rongálták agyon, hanem fényes nappal az udvaron a baromfiakkal seregestül szabadon sétálgattak a nélkül, hogy őket valamiképpen el lehetett volna onnan riasztani. Ily körülmények között érthető, ha a gazda a főszolgabíró s utján a községi előjáróság hozzájárulásával patkánymérget szerzett be a gyógyszerértékből nagy mennyiségben és kukoricadara pogácsákban nyersen összegyurva a mérget, az istállóban a jászol alatt létező patkánylyukak bejárata elé rakta a kukoricadara nyers gombócokat, mely gombócok mindegyike patkány mérget jöcskán tartalmazott. A gombócok közül egynehányat egyik őrizetlen pillanatban a jászolhoz kötött gyönyörű simentháli fejős tehén, mint valami csábító csemegét hirtelen felvalta, melynek az lett a következménye, hogy a cimeres állat, a gazda büszkesége, hirtelen megbetegedett. Az előhívott szakértők nem tudták a bajon segíteni, nem is képzelték, mitől jöhetett a hirtelen veszély baj, melynek folytán a szép állatot házilag kényszer vágni kellett, és amelynek tejét és hústát élvezők valamennyien kolerászerű megbetegedést mutató rosszulletben szenvedtek s innen támadt a fent leírt és a hatóságot félrevezető járványos betegség.

Tulajdonképpen ma már a patkánymérget helyett baciluskolóniát tartalmazó pasztillák léteznek, miket a patkányok elé rakott eledelhez keverve a patkányok azt elfogyasztják és mivel az a szokásuk a patkányoknak, hogy rejtegetik helyeiken összehajva pihennek, a bacilusok által egyik másikban előidézett ragályozó betegséget szoros érintkezés alkalmával még az is elkapja egymástól, amelyik a bacilust tartalmazó tápszerből nem is evett s így ez uton való pusztítása a patkányoknak sokkal célszerűbb és eredményesebb, mint a patkánymérget adagolása annál is inkább, mivel a bacillus készítmény csak a patkányok

árt, de más háziállatnak vagy baromfinak teljesen ártalmatlan és így szerencsétlenség vagy baleset, mint fent leirtuk, és uton nem származhatik az biztosan ki van zárva. Ezek szerint tehát a patkánymérge használatával sohasem lehetünk arról biztosak, hogy a patkányok helyett véletlenül más állatot vagy embert meg nem mérgezzünk-e, ezért a nagy óvatosság és körültekintő figyelem ilyenkor nagyon is helyén való dolog.

Dr. L.

Regőce község hálája.

— Saját tudósítónktól. —

Regőce, 1914. február 22.

A »Bácsmegeye« legutóbbi számában röviden jelezte már, hogy Regőce község képviselő-testülete jegyzőkönyvi köszönetet szavazott *Latinovits* Pál orsz. képviselőnek a község érdekeinek hathatós előmozdításáért.

A február 14-iki képviselőtestületi ülésen jelen voltak:

Eifried Ádám bíró, Hiel József jegyző, Schmidt József, Rickert Ádám, Richter Antal, Schmidt Pál, Puin István, Antis Miriszláv, Korcsmarik József, Grollinger Péter, Geri Antal, Puin Milán előjárók. Lollock Alajos, Kovách Béla, Maison Jeromos, Tyirity Demeter, dr. Vermes Dezső, Preininger János, Loshitz Lajos, Bucher János, Prodanov Mladen, Eifinger János, Breitigam Jakab, Harbeit Elek, Bischof Jakab, Eifinger Ádám, Mathisz János, Geiszt Fülöp, Tanurdzsits Teofán, Breitigam Ferenc, Breitigam Vendel, Puin Józsa, Lorbach Vendel, Breitigam M. hály, Levang Márton, Puin Lukács, Flekstein Menyhért, Féth Ferenc, Bischof István, Pfeiffer János képviselők.

Maison Jeromos plébános eme indítványt terjesztette elő:

A mélyen tisztelt közgyűlés figyelmét egy kedves kötelességre akarom felhívni, melynek teljesítését a tisztelet és hála parancsolja. — Ismeretes mindnyájunk előtt, hogy kerületünk képviselője *Latinovits* Pál ur ó méltósága milyen különös jóindulattal viseltetik Regőce község iránt; tapasztalták ezt úgy az egyesek, mint maga a község, mert ő a mi ügyeink jogos érdekének mindig buzgó szószólója volt. Tartozunk bármilyen pártához is, a község iránt szerzett érdemeket méltányolnunk és elismernünk kell. Csak hálával gondolhatunk mindannyian arra a nagy szívességre, mellyel a községnek tekintélyes *államsegélyt* az új tanítói állomáshoz kieszközölt, a legnagyobb köszönettel kell fogadnunk azt a jóindulatot, mellyel ügyeinket a vármegyénél pártfogolta, midőn olyan fontos községi ügyekről volt szó, mint pl. a *községi építkezések* létrehozatala, *állami mének* beszerzése, *fogyasztási adók* előnyös megváltása, *községi alap* jövedelem felekezeti iskolák céljára való felhasználása, *anyakönyvvezető helyettes, segédjegyzői állás állami költségen* való szervezése.

Méltányosnak fogja tehát a mélyen tisztelt közgyűlés azon indítványomat találni, hogy *Latinovits* Pál ó méltóságának a község iránt tanúsított jóindulatáért jegyzőkönyvileg köszönetet szavazunk és ezt egy hálaíratban tudomására juttassuk azon kérelemmel, hogy községünket továbbra is tartsa meg magas jóindulatában.

A képviselőtestület az indítványt *egyhangúlag*, nagy lelkesedéssel fogadta el.

Rakovszky Istvánról.

A néppárttól és annak vezérértől *Rakovszky* Istvánról már sokszor megírtuk, hogy politikai szereplése nemcsak az országra, de magára a katolikus felekezetre is kár. Ezzel a fölfogásunkkal a néppárt bacsmegeyei szócsove, a *Bácskai Napló* gyakran sz-mbszállt. Most azonban e lap is ellene fordul *Rakovszky* Istvánnak. A B. N. szerkesztője ugyanis vezércikkben így vélekedik a néppárti vezérről:

»*Rakovszky* István örömmel konstatálja a Pesti Hírlap terjedését. Örömeinek a törvényhozás házában is kifejezést ad, hogy arról országsszerte mindenki tudomást szerezzen. Ezt a szándékát kétségtelenül a legteljesebb siker koronázza.

Mi azonban elvi álláspontunknál fogva kénytelenek vagyunk kijelenteni azt, hogy sem a Pesti Hírlap terjedésének, sem *Rakovszky* István örömkifejezésének örülni nem tudunk.

Nem örülnék a Pesti Hírlap terjedésének azért, mert nagyon jól tudjuk — ezt konstatálni talán felesleges is — hogy a Pesti Hírlap hátsólapján megjelent cikkek a keresztény erkölcsi felfogás, a katolikus világnézet legfundamentálisabb elveivel mindenkor szemben állottak, és hogy a Pesti Hírlap apróhirdetése a tiszta erkölcs kerítői voltak. Ha ezeket *Rakovszky* István nem tudja lapozgasson a Katolikus Népszövetség s a Sajtó Egyesület kiadványaiban, idézze vissza emlékébe — nem egyszer az ő elnöklété

alatt tartott gyűléseken a rossz sajtó ellen elhangzott beszédek tartalmát s akkor, ha eddig nem tudia, meg fogja tudni, hogy a Pesti Hírlap s a hasonszörű társai mily pusztítást, rombolást vittek véghez. A Katolikus Népszövetség és a Katolikus Sajtó egyesület céljának s legnagyobb feladatainak: a keresztény erkölcsi felfogásnak, a katolikus világnézet érvényesülésének területén.

Rakovszky István örömeinek pedig azért nem tudunk örülni, mert kiábrándított bennünket ama szent meggyőződésünkből, hogy az a párt, melynek *Rakovszky* egyik vezérférfia, őszinte harcosa a keresztény erkölcsi felfogás, a katolikus világnézet érvényesülésének.

Megingatott bennünket ama hitünkben, hogy a Néppárt félre téve minden mellétekintetét, egyedül a kereszt diadaláért küzd s vivja harcait. De nem tudunk örülni *Rakovszky* István kiszólásának azért sem, mert az elsőlás jelentőségének sokkal nagyobb súlyt kell tulajdonítanunk, mint amennyit egy katolikus vezetőpolitikus elsőlása, nyelvbollása képvisel. *Rakovszky* öröme a Pesti Hírlap kétes értékű ama ellenzékieskedésének szói, amely ellenzékieskedés kétségtelenül nem *Rakovszky* István és pártja által vallott elveket, célokat szolgálja, de a demokráta Vázsonyi, az ultraradikális *Justh* Gyula által intonált harc érdeksphaerájának áll készségesen rendelkezésre.

Rakovszky Istvánnal szemben is kénytelenek vagyunk kifejezést adni ama felfogásunknak, hogy a keresztény restaurációért vivott küzdelem eredményes, sikerrel teljes csak úgy lehet, ha a vezető politikuskok sohasem tévesztik szemük elől a megvalósítandó eszméket és hogy működésükben egyedül ezeket fogadják el irányítóknak, ha annak is tudatára ébrednek, hogy a keresztény erkölcsi felfogás, a kath. világnézet diadaláért vivott harcban *Vázsonyi* Vilmos szellemi befolyása alatt álló ellenzék hűséges fegyvertárs nem lehet és hogy a — talán — jóhiszemű szövetkezés eredményeit egyedül a Pesti Hírlap és *Vázsonyi* Vilmosék f. gják értékre beváltani.

H I R E K.

Egy szent asszony jár . . .

Sötét, nagy éjszaka felleges arcában Csillagó, szép arany csillagszemek. Sötét, nagy éjszaka felleges arcából Arany szemökkel felém intenek.

Jajongó szél zavaros zenéjét sírja. Véle sir, mint borus gordonkaszó Ott lenn, a lelkem mélyén az Emlékezés: Ez örökös halotti sirató.

S ott távol, aranykődön s fellegen dt, Hol dereng sok miljő fényes világ: Csillagról csillagra egy szent asszony jár . . . Keresi azt, mit itt lenn meg nem talál.

M. RADICH JOLÁN.

Martonos község helyettes orvosává a zentai főszolgabíró dr. *Spitzer* Andort rendelte ki.

Jóváhagyott alapszabályok. A belügyminiszter jóváhagyta a *csatáljai* önk. tűzoltóegylet és a *kulai* középbácskai jótékonyegylet alapszabályait.

A bajai állami polg. iskola ellen az ottani hölgyek egy része állást foglalt. Az intézőkörök azonban — mint velünk közlik — a terv megvalósításáért mindent elkövetnek.

Káplánok áthelyezése. Az érseki hatóság *Talcsik* József bacsordasi, és *Raile* Károly hodsági káplánokat kölcsönösen áthelyezte. *Vermes* Gyula jánosalmi káplán pedig, ki hosszú időn át Zentán a háziipar mozgalmát vezette, az esztergomi egyházmegyébe lépett át.

Házasságok. *Fontányi* József topolyai tanító eljegyezte *Csercsovics* Erzsit.

Eckstein Simon ujvidéki kereskedő eljegyezte *Weber* Erzsit.

Nádas István eljegyezte *Wengler* Katicát.

Rechnitzer Sándor bihácsi kereskedő e hó 19-én tartotta esküvőjét *Brüll* Irmával Ujvidéken.

Krix Mátyas bacsalmási segédjegyző eljegyezte *Nagy* Etelt Kumbaján.

Hacker Áron temerini kereskedő eljegyezte *Hajduska* Ionát Topolyán.

Jegyespárak figyelmébe ajánljuk *Hoffmann Mihály* özvegye 40 év óta fenálló butorgyárát Szabadkán.

A Zombori Sportegylet március 1-én tartja ezidei közgyűlését. Ez alkalommal az alapszabályokat is módosítják.

Képkiallítás Szabadkán. Szabadkán a Nemzeti Casinóban e hó 25-én megnyílt *Tibor* Ernő képtárlata. A kiállított művek nagy érdeklődést keltenek.

A Katymári Takarékpénztár r. t. február hó 18-án tartotta XXII. évi rendes közgyűlését, melyen — mint levelezőnk írja — a részvényesek csaknem teljes számban vettek részt. *Bichler* Vilmos elnöki megnyitójában nagy elismeréssel adózik az intézet vezetőségének; első sorban *Till* Imre vezérigazgatónak fejezi ki elismerését, kinek fáradságot nem ismerő tevékenységének s páratlan ügybuzgalmának tudható be, hogy az intézet a mostoha pénzvisszonyok dacára is oly fényes eredményt tudott felmutatni, a mennyiben 60,000 korona alaptőke mellett 28,000 korona tisztajövedelmet mutathat ki s betétállománya a 800,000 koronát meghaladja. A közgyűlés végeztével *Till* Imre igazgató látta vendégül a megjelenteket. *Latinovits* Pál táviratban üdvözölte az egybegyűlteket, nagymérvű elfoglaltságával mentvén távolmaradását. Az első felköszöntőt *Bichler* Vilmos mondotta, *Till* Imrét a takarékpénztár vezérigazgatóját éltetvén. *Koller* Oszkár főbíró *Till* Imrét, a páratlan vendégszerető házi gazdát s nejét éltette. *Till* Imre *Latinovits* Pál, a kerület szeretett és népszerű képviselője egészségére üritette poharát, kit a következő táviratban üdvözöltek: A mai közgyűlésen megjelentek mély hódolattal és hálás szívvel mondának köszönetet Méltóságod üdvözlő sürgönyéért s tiszta szívükből kívánják, hogy az Ur Isten Méltóságodat kerületünk diszére s hazánk javára még igen soká éltesse. A táviratot aláírták: *Gärtner*, *Koller*, *Bichler*, *Potz*, *Törekly*, *Beck*, *Sorg*, *Tóby*, *Hannát*, *Wunderlich*, *Puhl*, *Till*.

Halálozások. *Heiszner* Kálmán posta- és táviróféltiszt a napokba Ujvidéken meghalt.

Szilvássy Pál zentai vendéglős a napokban 58 éves korában meghalt. A derék férfit nagy részvéttel temették el.

Grünfelder János bacsalmási községi tisztviselő a napokban meghalt.

A megyei közigazgatás egy igen tehetséges és törekvő tagját veszítette a mult héten. *Abaffy* János, palánkai tb. szolgabíró, megyei törvényhatósági bizottsági tag Bácsóváros részéről, folyó hó 21-én 31 éves korában hosszas betegség után Kiszácson — édes anyjánál — meghalt. Temetése 23-án délután ment végbe óriási részvét mellett. A temetésen testületileg képviseltette magát az *ujvidéki* és a *topolyai* főszolgabírói hivatal, ahol *Abaffy* évekkal ezelőtt — mielőtt Palánkára került — tisztviselősködött. A koporsót számos koszoru borította. Többek között *Zsigmond* János, palánkai főszolgabíró és hivatala, az *ujvidéki*, a *topolyai* főszolgabírói hivatal koszoruja stb.

A bacsmegeyei alkotmánypárt megalakítása iránt mozgalom van Zomborban.

Ujvidék közegészségügye. Ujvidék város legutóbbi közigazgatási bizottsági ülésén az ottani tisztii főorvos a következőket jelentette: Városunk közegészségügyi állapota az elmúlt január hóban kedvező volt. A fertőző betegségek száma csekély volt és csak elvétve mutatkoztak; bejelentett 6—6 vörheny és diphteria, 7 hasi hagymáz, kanyaró és hökhurut 4—4. A halálozások száma a rendesnél inagassabb volt, ami a zord időjárás mellett légzőszervi betegségeknek tulajdonítható. Meghalt a város területén 69 egyén, a közkórházban 15, ezek közül rkath. volt 38, gkel. 24, ref. 10, evang. 8, izr. 1, gkath. 2 és nazarenus 1. Halvaszületett 7 gyermek. Tüdőgümőkórban elhalt 10, tyhusban 2, diphteriában 2. A közkórházban ápolás alatt maradt december végével 256 férfi és 121 nő, felvételtett január folyamán 268 férfi és 95 nő, az összes fogyatéék leszámításával január végén ápolás alatt maradt 350 férfi és 120 nő. Az élelmiszervizsgáló állomáson vizsgáltott 70 tej, 5 vaj és 4 tejfelminta; kifogásoltott tej 4 izben, 3-szor lefőlözés, egyszer pedig vizezés miatt.

Csöd Palánkán. *Vig* Emil palánkai szállodabérlő ellen elrendelték a csődöt. Dr. *Nagy* Ákos ottani ügyvéd a tömeggondnok.

A bacsalmási Közgazdasági Bank fölszámolás alatt. A bacsalmási Közg. Bank, melynek elnöke dr. *Bányai* Miksa ny. táblabíró, ügyvéd volt, fölszámolását határozta el. Dr. *Bányai* Miksa, *Csauscher* Ádám, ifj. *Fiedler* József, *Zwilling* Samu, *Bauer* Ádám, *Knebel* János és *Pelcz*er Miklós felszámolói minőségük és cégjegyzési jogosultságuk bejegyeztettek.

A bacsbokodi Succ. *Kling* Sebestyén bacsbokodi vendéglős a világhírű koplalóművész *Succi* hirnevére vágyódott. Fogadást tett tehát — mint ottani levelezőnk írja — *Bagi* Ferenc korcsmárostársával, hogy négy napig és négy éjjel koplalni fog, s ezidő alatt mindég az ágyban fekszik. A fogadást 100 koronáért történt. Az összeget *Schweipert* Tamásnál deponálták. *Kling* a koplalást a napokban kezdi meg.

Féltékenységből. *János*halmán *Bokor* Mihály 18 éves legény véresre varte *Szekulics* Etel nevű ideálját. A legény ellen megindították az eljárást.

Uj cégek. Bács megyében ujabban eme cégalakulások történtek:

Regőce, Glazer István gőzmalomtulajdonos. **Topolya,** Beck S. (Beck Sarolta halála folytán Beck Mór borkereskedő a tulajdonos.)

Zombor, Villamossági vállalat. (Tulajdonos Zwirschits Károly.)

Zombor, Szilágyi Oszkár vaskereskedése.

Szabadka, Adler R. és tsa ócska vas- és rongykereskedése. (Tulajdonosok Adler Bernátné szabadkai és Aczél Fülöpné budapesti lakos.)

A dávidi gazdakör — írja oltani levelezőnk — e hó 19-én tartotta meg évi rendes közgyűlését, melyben beszámolt egy évi működésének eredményéről is. Nem is kell kiemelnem a falusi gazdakörök fontosságát, hisz azzal manapság már mindenki tisztában lehet. Igen nagy hasznára van ez a kiszagda közönségnek, támogatja, irányítja előmenetele és boldogulása útján. Csak egy éves muira tekinthet vissza gazdakörünk, még is mit tapasztalunk ezen rövid idő alatt? Több szakszerű előadás hatása következtében kiszagdáink megnyerettek a modern gazdálkodás eszméjének. Ma már nem idegenkednek a műtrágya alkalmazásától s földjeik szakszerűbb művelésétől, nem sajnálnak egy anyatehénért 1000—1200 koronát kiadni, mert ezeknek hasznát is látják. De ments Isten, hogy erre a gazdakör létesítése előtt még csak gondolni is mert volna valaki. Megalakították a munkásellátási szakosztályt is, mely által idejében gondoskodhatnak a munkások kellő elhelyezéséről. A takarékoság előmozdítása s a kisebb kölcsönökre szoruló egyének kisegítésére pedig hitelszövetkezetnek felállítását határozták el. Bár az ország minden községében létesülnének gazdakörök milyen másként állhatnának akkor anyagilag? Bizony nagy elismerést érdemelnek azon lelkes férfiak, akik a falusi gazdakörök létesítésén s ezáltal a nép anyagi jólétének emelésén fáradoznak.

Gondnokság alatt Elmebetegség miatt gondnokság alá helyezték Kolárov Lyubomir *ofutaki*, Baron Julianna *kiüllödi*, Bencsik Joachim *mélykúti*, Rischeld József *bajai*, Czeizner Menyhért *zentai* lakost.

A csajkásbéli rétkezelőbizottság a lelkészé Ivánits István titeli községi jegyzőt választották meg.

Vasuti földmunka Csantavéren. Csantavér község előjárósága február 19-én versenytárgyalást tartott a csantavéri vasuti állomás közelében fekvő 4429 négyszögöl területű ingatlanon végzendő földmozgósítási munkálatokra. Ajánlatot tettek: Béres Antal (Szabadka) 7047 90, Bondy István (Szeged) 8222 55, Schaar Manó (Monor) 8514 10, Székely Tóth Márton (Tiszaföldvár) 7831, Kis D. István és társai (Csongrád) 5011 84, Papp József és társai (Szabadka) 6264, Márkus Ignác (Ercsi) 9397 20, Czirok J. és Szabó András (Törökbecse) 7267 83, Kocsis György és Társai (Kistelek) 5481 70, Takács Gábor (Kiskun-dorozsma) 5168 46, Rédner Jenő (Szabadka) 5403 39, Nemes Ferenc (Dorozsma) 5481 70, Kosity Mladen és Szerén (Szabadka) 6108 18, Verbóczy István (Nagyvárad) 7674 38, Gimes Gábor 5481 70 koronával. Kis D. István és Társai cég ajánlatát fogadták el.

A Szenttamási villanyvilágítás ügyében a községi képviselőtestület 1 szónyi többséggel úgy határozott, hogy Óbecse község ajánlatát fogadják el.

Rémes szerencsétlenség történt e hó 22-én este — mint lev. írja — az újvidéki vasuti pályaudvaron. Az este 7 óra után Zomborból jövő vonat a második vágányon futott be. Ez alatt az első vágányon tolatással egybeállították a beocsini személyvonatot, amelyet a zombori vonat utasainak nagy része nem vett észre. Az utasok között volt *Solyom* Lajos, az újvidéki gimnázium fűtője, aki szintén nem látta a tolató vonatot és a kerekai alá került. A szerencsétlenül járt ember jobb lába szárát teljesen összezúzták a vonat kerekai. Súlyos sebeivel azonnal beállították a városi kórházba, ahol másnap óriási kinok között meghalt. Felesége és három kiskorú gyermeke siratja. A szerencsétlenséget Újvidéken felháborodással tárgyalják, mert tudvalevőleg a vonat érkezése előtt legalább is öt, sőt némely esetben tíz perccel kell a tolatásokat megszüntetni, amit ebben az esetben a közönség testi épségének rovására nem tartottak be. Az utasok között voltak többek, akik csak a legnagyobb véletlenségnek köszönhetik, hogy ép bőrrel menekültek meg a tolató vonattól. A szolgálatot az nap este *Dezső* vasuti tisztviselő látta el. A vizsgálat mind a vasut, mind a rendőrség részéről megindult.

Betörés Kunbaján. Nuber Ferenc kunbajai földmivesnél a napokban betörték s az összes ágy- és ruhaneműt levitték. A nyomozást megindították.

Vasuti utépités Tavankuton. A zombori m. kir. államépítészeti hivatal február 16-án versenytárgyalást tartott a tavankúti vasuti állomáshoz vezető szakasz építési munkálatára. Ajánlatot tettek: Blau Rezső (Mohács) 12.649 21, Scheer Ignác (Zombor) 15.191 29, Roheim Károly és fia r. t. (Budapest) 14.598 11, Kalmár Károly (Bácsalmás) 14.372 22 koronával. Az ajánlatokat döntés végett a kereskedelemügyi miniszteriumhoz felterjesztették.

Öngyilkos borbély. Mélykúton *Kiss* András borbély szerelmi okokból elvágta a nyakát s azonnal meghalt.

Hirtelen halál érte a napokban Pucsán Tódor zentai tanyai lakost. Midőn a városból birtokára hajtatott, rosszul lett s szívszélhűdésben meghalt.

MULATSÁGOK.

A bajai nyomdászok e hó 28-án táncsal egybekötött nagyszabású kabarét rendeznek, mely iránt nagy érdeklődés nyilvánul.

A zentai kereskedő ifjak március 7-én táncsal egybekötött nagyszabású hangversenyt rendeznek.

A kulai kath. ifjak egylete a napokban műkedvelői előadást rendezett, mely jól sikerült. Az összes szereplők dicséretet érdemelnek. A rendezés élén *Potz* György r. k. adminisztrátor állott, aki alapos szakavatottsággal teljesítette a vezetés nehéz munkáját.

Az Újvidéki Loyd e hó 28-án nagyméretű hangversenyt rendez, mely tombolával és táncsal lesz egybekötve.

A bajai Széchenyi Szövetség e hó 21-én rendezte estélye fényesen sikerült. A közönség soraiban látható volt, *Purgly* főispán és családja is. *Bellosits* tan. képezdei igazgató eszmegazdag előki megnyitója után *Kleiszner* Pál művészi zongorajátékkal szórakoztatta a hallgatóságot. *Dr. Czettler* Jenő a középosztályról és a falu népéről tartott tanulságok előadást. *Boros* Margit és *Christián* Leó ötlettel duettet adtak elő nagy rutinnal. *Dr. Berő* Jenő irodalmi verseit olvasta föl.

A mátételki olvasókör január 21-én saját helyiségében sikerült zártkörű háziestélyt rendezett, amelyen *Girczi Horváth* János híres zenekar működtetői közre. Nyolc óra után már csaknem mindenki ott volt. A hölgyek tábora csillogó világos égő színekkel nyújtott látványosságot. Az ifjú táncosok csapata hozta az első eleveneséget. Oly általános kedv uralkodott kivilágos kivraddig, hogy még éltesebb urak is táncra perdültek. Nagy örömmükre szolgált, hogy bajai szabadkai, valamint ilmapusztai kedves vendégeink elismeréssel nyilatkoztak az estélyről. Az általános jókedv ébrentartásáért s az estély fényes sikeréért, a jó zenén kívül — hogy kiket illet a babér mindnyájan tudjuk. *Piukovich* Pál Antalné ragyogó kedélyével, *Piukovich* Elemér, *Piukovich* Pál Antal, *Tarnay* István és *Kuczy* Brunó urak anyagi és erkölcsi támogatásaikkal szolgáltattak az impulzust a siker koronájához. Miért is nekik ez uton is köszönetet mondunk.

A bajmoki műkedvelő társaság a napokban műkedvelői előadást tartott, mely minden tekintetben jól sikerült. Úgyes játékokkal kiűntek *Pfeiffer* Juliska, *Lichteneckert* Béla, *Fischer* Franciska, *Pfeiffer* Kálmán.

A szabadkai tüzoltó zenekar március hó 1-én világpóstával egybekötött táncestélyt rendez.

KÖZGAZDASÁG.

A Kunbajai népszövetkezet fölszámolását még tavaly júniusban határozta el. A következő felszámolókat most jegyezték be: *Freydinger* András, *Berger* Mátyás, *Schweininger* Márton, *Berger* István, *Weigant* István, *Rikert* István, *Lutz* Mihály idb., *Frech* Márton, *Bogner* János, *Berger* Miklós, *Szujer* Márton, *Freidinger* Mátyás idb., *Staudt* Antal, *Karbach* Mátyás és *Bandt* Antal.

A Felsőbácska szőlőállapota. *Kelébia* febr. 20. Vidékünkön tartós hideg tél van; 20 cm. hóréteg takarja szőlőinket, de a hóréteg fölött szőlővesszőink rügyei már nagyobb részben elpusztultak, pedig a jól kezelt szőlők vesszői teljesen beértek. Sok szőlőbirtokos azzal a reménnyel, hogy jobb eredményre jut, sekélyen fedte be szőlőjét, sőt vannak szőlőbirtokosok, kik fedetlen hagyják szőlőiket. Kezelésem alatt lévő szőlőt jó mélyen a talaj száraz állapotában fedtettem be s így jól is fognak az alsó rügyek áttelelni. Vidékünkön a jól kezelt szőlőkön jó közepes termés volt. A kezelésem alatt lévő

szőlőgazdaságban 50%-kal emelkedett a termés az 1912 ik évi eredméllyel szemben. Vannak szőlősgazdák, kik rendes időben nem védekeztek s szőlőiket a peronospora és oidium tette tönkre. Hiába magyarázza nekik bárki, hogy hogyan védekezzenek és hogyan munkálják szőlőiket, figyelembe sem veszik, csak a régi mód szerint azt mondják, hogy hiába mindenféle új módszer, ha a jó Isten nem ad reá áldást. Pedig nagyon téved az ilyen, mert a jó Isten is csak úgy ad reá áldást, ha mi rendszeren megmunkáljuk azt a szőlőt és bármiféla növényt is. Én négy-szer permeteztettem, háromszor poroztatam és a szőlő még a szüret idején is szép üde zöld volt. Több szőlőbirtokos kinevetett, mikor látta, hogy én milyen védekezést és munkálatokat hajtatok végre, de amikor eljött a szüret ideje, akkor én is nevettem volna őket, mert 50%-kal több termést értem el, mint ők. A minőség is jobb volt 4—5 cukorfokkal. Sajnos az itteni szőlőbirtokosok közül még, akiknek 28—30 hold szőlőjük is van, szakembert nem alkalmaznak szőlők kezelésére, hanem fogadnak egy béresből vagy kanászból lett szakmányost, aki rövid idő alatt tönkre teszi szőlőiket. Vidékünkön van 3000 kishold szőlő és az állagtermés holdanként 10 hektoliter volt, ennek nagyobb része még mustul el lett adva 32—34 koronáért hektoliterenként. Mi még az ősz folyamán eladtuk összes borunkat (ami kitétt 325 hektól.) must korában 44 koronáért. Bort seprőstől 36 koronáért. A must cukortartalma klosterneoburgl mustmérőn 18—20% volt. Jelenleg a borkereskedelem csendes, kisebb tételekben történtek eladások 40—44 koronáért hektónként egyszer fejtve. (T. I.)

A Bács megyei Gazdasági Egylet március 5-én választmányi üzést tart, melyen a közgyűlés előkészítésével foglalkoznak.

A szőlőfajták kiválasztásának fontossága. Dern igen nagy fontosságot tulajdonít a szőlőművelésben a szőlőfajták szelektálásának (fajtaegyedek kiválasztása), nem csupán a termőképesség fokozása, hanem a gombabetegségekkel szemben ellenálló képességük nézőpontjából is. A bajor kormány méltányolva ezt a felfogást, a szőlőfajták szelektálásának tanulmányozására külön kirendeltséget létesített. Felemlítendő, hogy a német növénynevelési társaság »Gesellschaft zur Förderung deutscher Pflanzenzucht« már szintén foglalkoztat egy külön osztályt a szőlőfajták hasonló irányú tanulmányozásával. Hasonló tervszerű kutatások megkezdése nálunk Magyarországon is időszerűnek mutatkozik.

IRODALOM.

Uj zeneművek. *Sauer* Margit, dr. *Sauer* Károly szilberekai községi orvos, tb. vm. főorvos leánya, kit a sportművelés terén való sikeres tevékenységéről megyszerte előnyösen ismernek, a zeneszerzés terére lépett. *Sajó* Sándornak »*Ha valahol meglátnálak*« és dr. *Török* Miklósnak »*Barna legénytől*« című hangulatos verseit megzenésítette. A kisasszony első próbálkozásával bebizonyította, hogy a zenetchnikában igen rutinált. A fülbemászó melódiának a szöveggel való egybeolvasztása fejlett zenei érzékre, nagy zeneszerzési tudásra vall.

Szerkesztői üzenetek.

Volksverein, Kula. Kedden levélben adjuk meg a választ.

F. M., Svábhegy. Majd csak megválnak a viszonyok.

T. B., Halas, Széchenyi-utca 1. Szommer József volt a sportrovat főmunkatársa. Nyilván az idei szünetében is folytatja munkatárságát. A kért számot postára tettük.

B. J. J., Újvidék. Postára tettük.

G. M., Titel. Sajnáljuk, de a fenforgó viszonyok közt lehetetlen.

R. B., Baja. Lehetetlen róla írni.

Sz. M. Zenta. Már jóval előbb kaptuk meg.

P. A., Csikszereda. Április 1-én.

K. J., Szilágyi. Köszönetet. Az üdvözlőletet rendeltési helyére juttattuk.

H. A., Topolya. Sajnáljuk, hogy a jelen esetben nem teljesíthetjük kérését. Ez a kivándorlás előmozdítását jelentené. Már pedig erre kaphatók nem vagyunk. Bizza csak a dolgot a rendes hatósági kezelésre. Azokat a szerény szeghegyieket nem kell siettetni hazájuk elhagyására.

Községi előjáróság, Kishegyes. Szerdán postára tettük.

Sz. M., Jánoshalma. A csendőrség hivatalos jelentése tartalmazta.

W. B., Mélyknt. Eddig nem érkezett meg.

»Üres fővel.« Nem használhatjuk.

Artézi kutat

szándékozunk furatni gyártelepünkön.

Ajánlatok intézendők:

Cservenkai cukorgyár Cservenka.

Vig Emil „Casinó” szállodája

Palánkán

egészséges, kényelmes és olcsó szobákkal rendelkezik

33 kig. 1914. szám.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Alulírott községi előjárósága Szondon létesítendő

járványkórház építési

munkálatainak biztosítása céljából versenyárgyalást hirdet.

Ajánlatok az összes munkákra együttesen teendők.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy »Ajánlat a Szond községben létesítendő járványkórház építési munkáira« felirással ellátott, pecséttel lezárt borítékba helyezett ajánlataikat 1914. március hó 15-ik napjának délután 5 óráig alulírt községi előjárósághoz közvetlenül, vagy posta útján nyujtsák be.

Az ajánlatban az előírt ajánlati mintafelhasználásával a kiirási művelethez tartozó költségvetésben előirányzott egységárhoz képest felajánlott árleengedés, vagy ráfizetés, százalékban, valamint az ajánlati összeg számokkal és betűkkel is kiirandók.

Az ajánlathoz az ajánlati összeg 5%-át kitevő bánatpénznek a szondi községi pénztárnál történt letételéről szóló nyugta, vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolata, vagy a bánatpénz elküldését igazoló feladó bevény csatolandó.

Azok az ajánlattevők, kik a munkálat teljesítésére törvényes képesítéssel illetőleg jogosítvánnyal nem bírnak kötelesek ajánlatukban képesítéssel bíró megbízottat megnevezni.

Azok az ajánlattevők, akik az alulírott községi előjáróság felügyelete alatt munkát nem végeztek, illetőleg ismeretlenek előtte, tartoznak megbízhatóságukat az illetékes kereskedelmi és iparkamara bizonyítványával igazolni.

Az ajánlatok alulírott előjáróság által 1914. évi március hó 16-án d. e. 9 órakor fognak felbontatni. A versenyárgyaláson az ajánlattevők, vagy képviselőik jelen lehetnek.

A művelet és feltételek a hivatalos órák alatt Szond község jegyzői irodájában megtekinthetők és ott azokra vonatkozólag netán szükséges felvilágosítások is megadatnak. Ugyanott az ajánlati minta díjtalanul megszereshető.

A község fenntartja a jogot, hogy az ajánlott árra való tekintet nélkül választ-hasson.

Szondon, 1914. február 10.

2—2

Előjáróság.

Pályázati hirdetmény.

Csurog nagyközség köz- és magánvilágításának ellátására, valamint a magánfogyasztók ipari céljaira szükséges áram szolgáltatására

elektromos művet

kíván létesíteni.

A képviselőtestület 1914. február hó 9-ik napján hozott 32/914 képv. számu határozata alapján alulírott előjáróság pályázatot hirdet az elektromos mű létesítésére és felhívja pályázni óhajtókat, hogy ajánlataikat 1914. március hó 11-ik napjának d. u. 4 óráig a községi jegyzői hivatalban nyujtsák be.

A beérkezett ajánlatok másnap délelőtt 9 órakor bontatnak fel, mely alkalommal ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Az elektromos mű vállalatba adásánál egyedül hazai gyárak ajánlatai vétetnek figyelembe.

A község az elfogadott ajánlat szerint befektetendő összeget vállalkozónak 5—10 év alatt részletekben fizeti. Vállalkozó köteles lesz az üzembérletre, a község azonban kijelenti, hogy az általa fizelendő közvilágítási díj tökéletesét nem engedélyezi.

A község térképe a főjegyzői hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthető. Az elektromos műnek oly méretűnek kell lennie, hogy 400 darab felerészben éjjeli, felerészben félejjeli 40 wattos izzólámpából és 32 darab 16 amperes fél éjjeli ivlámpából álló közvilágításon kívül körülbelül 6000 darab 30 wattos felszerelt magánlámpa árammal ellátható legyen. A központi telep berendezésénél az üzemben levő gépcsoporton kívül egy tartalék gépcsoport is ajánlható.

A teljes központi telepen, kívül, amelyben a javítóműhely és mérőszoba is befoglalatik, ajánlandó a teljes utcai hálózat, közvilágítási berendezés, a magánfogyasztók csatlakozása és az árammérő órák is.

Ajánlattevők tartoznak kiütnetni, hogy a végérvényes odaitéléstől történt értesítés vételétől számítandó hány hónap alatt fogják az elektromos művet elkészíteni.

Csakis szabályszerűen kiállított és pecséttel zárt sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy postán beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni. Az ajánlatok borítékja ezzel a felirással látandó el:

„Zárt ajánlat Csurog nagyközség elektromos műve.”

Az ajánlattevők tartoznak az ajánlat benyújtását megelőzőleg költségvetésük végösszegének 250.000 koronán alóli része után 5%-ot, az ezen felüli része után 2%-ot készpénzben, vagy ovadékképes értékpapirokban bánatpénz gyanánt Csurog nagyközség pénztárában a jelen pályázati hirdetés számára való hivatkozással letenni és az erről szóló pénztári nyugtát ajánlatukhoz csatolni.

A hazai ipar védelmére az 1907. évi III-ik (közszállítási) törvénycikkben foglaltak ajánlattevőkre feltétlenül kötelezők.

Ajánlattevők ajánlatukkal a végleges döntésig, legfeljebb azonban a benyújtástól számított 4 hónapig kötelezettségben maradnak.

Azon pályázók akik ajánlatuk benyújtásakor a községgel üzleti összeköttetésben még nem állottak, illetőleg előtte ismeretlenek, tartoznak szállítóképességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk helye szerint tartoznak.

A község fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező ajánlatok, valamint az

azokban foglalt változatok felett az árakra és egyéb feltételekre való tekintet nélkül szabadon döntsön s az ajánlattevőknek semmi néven nevezendő kárterítési igényük nincsen, ha ajánlatuk figyelembe nem vétetnek, avagy ha a mű egyáltalán nem létesülne,

A hitel még nem engedélyeztetett.

Csurog, 1914. évi február hó 16-án.

Kékits József,
jegyző.

Ivkov Gyoka,
bíró.

2—2

Nemzeti szálloda Bácsalmás

Bérlők: Hupfer Testvérek.

A felsőbácska legjobban látogatott szállodája. — Olcsó árak. — Gondos kiszolgálás. — Étterem és kávéház.

Eladó mozi.

Elegáns, teljesen új mozgósínházberendezés összes mechanikai, technikai felszereléssel, modern páholyokkal, padokkal, székekkel

olcsón eladó.

A motordynamo áll 1 drb. H D 1500/35 a 105 volt, három fázisu csuszatógyűrűs forgórészrel bíró elektrómotorból 1200 ford 42 v. 5—9 HP rugalmas tengelykötéssel direkt kapcsolásra. stb.

A vetítógépet és egyéb ezzel kapcsolatban álló eszközöket a Pathé Frères párisi cég szállította.

Bővebbet a

»Bácsmege« kiadóhivatalában
(Budapest, Teréz-körut 2.)

4—4

Adai Chevra Kadisa Elnökségétől.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Alulírott Izs. Szentegylet elnöksége Adán létesítendő

csőszlak és hullaterem

építési munkálatainak biztosítása céljából versenyárgyalást hirdet.

Ajánlatok az összes munkákra együttesen teendők.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy zárt írásbeli lepecsételt ajánlataikat 1914. március hó 18-ik napjának déli 12 óráig »Ajánlat a csőszlak és hullaterem építési munkáira« felirattal ellátva, alulírott elnökséghez közvetlenül vagy posta útján nyujtsák be.

Bánatpénz 5% készpénzben, vagy elfogadható értékpapirban.

Költségvetési előirányzott összeg 9300 kor. 37 fillér.

A munka megkezdésének határideje 1914. április 1. Befejezési határideje 1914. augusztus 1.

A terv és költségvetés, valamint az árlejtési feltételek Fischer Jenő elnöknel megtekinthetők, ahol a netán szükséges felvilágosítások is megadatnak.

Az ajánlatok 1914. március hó 18-dik napjának délután 4 órakor fognak felbontatni. A döntés március 22-én történik.

Elnökség fenntartja a jogot, hogy az ajánlati árra való tekintet nélkül választ-hasson.

Ada, 1914. február hó 22-én.

Az Izs. Szentegylet (Chevra Kadisa)

3—1

elnökségétől.

Földbirtok eladó.

MADARASON 100 hold szántóföld, 24 hold szőlő gyönyörű kastéllyal örök áron **eladó.** Feltételekkel szolgál,

Spitzer Zsigmond

gőzmalom tulajdonos

3—3

Madarason.

KOHN ARNOLD

sirkőraktára

Budapest, VII., Károly-körút 15.

Telefon (interurban) 18—76.

Ajánlja állandóan nagy rak-tárát síremlékekben a legegyszerűbbtől a legdiszesebb ki-vitelig.

Rajzok és költségvetések díjmentesen.

Jól beérett, kifogástalanul összeforrott, elsőosztályu, dus gyökerzetű
oltványok
jutányos árban kaphatók

Galambos Sándornál,

Bácsbodrog vm. Gazdasági Egyesületének v. ügyv. igazgatójánál, **Óbecsén, Bács-m.**

Készleten levő fajták: Olasz Rizling, Kövidinka, Oportó, Slankamenka, Mus. Csaba Gyöngye, Kossuth Lajos, Chasselas fehér, piros, Mus. Ottonel, Mus. Alexandria, Mus. Passatuli, Mus. dr. Robert Hogg, Mus. Hamburg blak, Reisende Calabria, Ezeréves Magyarország, Roza Mina di Vacca. — — — **Fajtisztaságért jótállók.**

Prima csemegeméz 5 kgr.-os dobozokban **9 korona utánvétellel.**

Árjegyzéket kívánatra ingyen. — — — Vizontelárusítók jutalékot kapnak.

Egy 3 éves tiszta vérű **remek** symenthali **tenyészbika** nálam kapható.

Ára 1000 korona.

13—4

„Otthon“-szálloda Ada
tulajdonos: **Nagy Gergely.**

Igen látogatott hely, legújabb modern berendezéssel.

Kényelmes **szobák**; jó és olcsó étkezés; gondos kiszolgálás.

Eladó vendéglő.

Eladnám Madarason, a vasúthoz közel levő **vendéglőmet,** teljes berendezéssel **jutányos árban.**

Bővebb feltételekkel szolgál

Spitzer Zsigmond

Madaras.

3—3

Meghívó.

A Bácsbokodi Önsegélyző Szövetkezet

által 1914. évi március hó 1-én délután 2 órakor az iskola termében tartandó

VI. évi rendes közgyűlésére.

T á r g y s o r :

1. Közgyűlési elnök választása.
2. Közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag kiküldése.
3. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése a lefolyt 1913. évről.
4. Az 1913. évi zárszámadások előterjesztése és a felmentvény megadása, valamint a tiszta nyereség felosztása feletti intézkedés.
5. Igazgató választása.

6. Hat igazgatósági tag választása.
7. Ha az állások betöltése révén egy másik állás megüresedik, ez is választás útján azonnal betöltetik.
8. Három igazgatósági póttag választása.
9. Öt felügyelő-bizottsági tag választása.
10. Öt tagú bizottság választása a kilépő évtársulat számadásának felülvizsgálására.

Az igazgatóság.

Vagyon

Mérleg-számla 1913. december hó 31-én.

Teher

27	Pénztárkészlet	12273 03	10	Bajai takarékhitel	65715 —
21	Kötelezvények	54987 —	11	Átmeneti kamat	3512 97
30	Váltók	216350 76	12	Tartalék alap	1485 76
31	Felszerelés	942 03	14	Osztalék	3274 48
			17	Takarék betétek	145463 44
			23	Belépési díjak	2070 —
			29	Heti betétek	57582 50
			25	Nyeremény	5448 67
		284552 82			284552 82

Tartozik

Nyereség-számla.

Követel

18	Betét kamatok	6543 79	28	Kamat jövedelemért	14051 88
31	Felszerelés VI évi leírás	150 —	24	Intési díjak	12 16
19	Üzleti költségek	4213 10	22	Illetékek	2291 52
25	Tiszta nyereség	5448 67			
		16355 56			16355 56

Oszthelmer Ádám, könyvelő.

Égi Ferenc, pénztárnok.

Schveipert Tamás, aligazgató.

I g a z g a t ó s á g :

Schnadenberger Mátyás,
Merkler Antal,

Bagi Ferenc, Albert István, Morján András, Egi István,
Rutscher Ferenc, Albert Mihály, Tresz Márton.

Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk:

Hellenbart Ferenc,

Koosz Antal,

Banó Sándor.

HIVATALOS

bélyegzőket pecsényo-
mókat, keletbélyegzőt, szá-
mozógépeket és minden e
szakba vágó munkát a legju-
tányosabban készít az

Első magyar ruggyanta-
bélyegzőgyár és intézet

GEDULDIGER HUGÓ
vésnök

BUDAPEST,
VI. ker., Váci-körút 17. sz.
A Bácsmegeyei Gazdaszöveteg székéje.
Árjegyzék kívánatra ingyen.

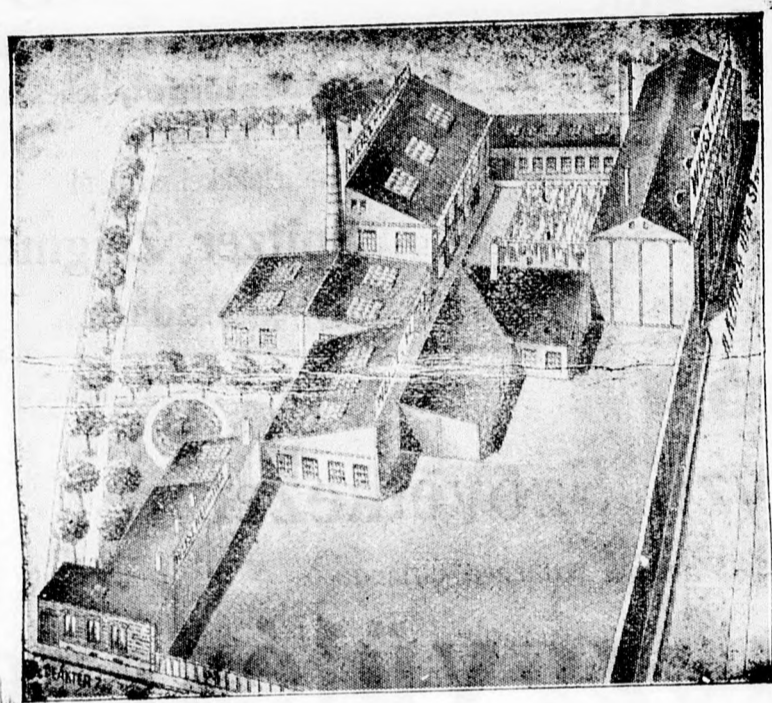
Hoffman Mihály Özvegye

== lakásberendezési vállalata ==
SZABADKÁN.

Olcsó áron készít egyszerű és gazdag, de min-
dig izléses és művészi kivitelű **butorokat.**

TELEFON 400.

ALAPITTATOTT 1876

WEISZ HERMINA

ezelőtt SZÉVIN KÁROLY
Alapítva 1830. — Telefon 124.
ruhafestő- és vegytisztító-gyára

UJVIDÉK,
II., KENYÉR UTCA 51. SZ.

Fest és vegyileg tisztít férfi-, női- és gyermek-
ruhákat, egyenruhát, csipkét,
himzést, szitór, függönyöket,
napernyőket, kezlyüket, stb.

Legolcsóbb árak. Elismert jó munka.

Postán érkező megbízások
lelkismeretes elintézésére ki-
váló gondot fordítok.

Az egész vármegye
tudja már,

hogy

Soós Károly
artézi fürdője
Óbecsén

az egészségesnek és a betegnek egyaránt
kincset ér.

Üdit, frissít, erősít! Az elpetyhült test-
ben az elsőfürdés után friss vér kering.

**Gőz- és kádfürdők. Tiszta,
csinos, új berendezés.**

**Kedvezményes jegyek!
A legjobb időbeosztás**

TRAPPISTA sajt

apró kerekben, legfinomabb minőségben
— kilója 2.60 fillér. —

EMENTHALI sajt

szép és jóízű, Gádor községben készül
— kilója 2.20 fillér. —

Márián Györgynél Gádor (Bácsmegeye)

A 4 kilót meghaladó rendelé-
sek ugyanezen árban postadíj-
mentesen küldetnek. —

Friss teavaj és tyúktojás
legolcsóbban itt kapható.

HUNGARIA-FÜRDŐ ZOMBOR.

GÖZFÜRDŐ:

Uraknak: naponta reggel 5-től d. u. 1-ig,
szombaton egész nap.

Hölgyeknek: szerdán egész nap, hétfőn,
pénteken délután fél 2 órától 6-ig.

**Kitűnő masszázor és elsőrendű
tyúkszemvágó a fürdőben.**

A kádfürdőt hölgyek és urak mindennap
vasárnap délután kivételével használhatják.
A meleg vízmedence naponta kétszer
kimosv és állandóan friss víz.

WEISZ LEÓ hitelügyi irodája Szabadka.

Közvetíték Pénzkölcsönt

ház és földbirtokokra,
tisztviselők fizetésére,
örökségekre és haszonélvezetekre.
Tisztviselők kölcsöneit konvertálok.
Házak vételét és eladását közvetítem.
Házasságokat közvetítem

Személyesen eljövök.

T. Cz.

Van szerencsénk tisztelt vevőinkkel és ismerőseinkkel tudatni, hogy a Weisz I. Jenő ur a mai napon cégünk-
ből a legjobb barátságban kilépett. A 3 év óta fenálló

HAAS és WEISZ

cég összes aktívait és passívait **Haas Miksa** ur vette át, aki az összes ágazataival együtt ezentul ugyanazon helyen és ugyan-
azon mederben

HAAS MIKSA

törvényszékiileg bejegyzett cég alatt, fogja folytatni. Amidőn ezennel köszönetet mondunk az irántunk tanusított bizalomért és jóindu-
latért, vagyunk ennek szives további fenntartását kérve

HAAS és WEISZ,

butor-, kárpitós-, asztalos-
és zongorakereskedők

BAJA, Szent István-tér 4.